

тричкою як наслідок особистої амбіції. Ідучи до Бразилії, він може набив собі у голову, що там буде першим чоловіком, а прибравши титул доктора, сам повірив у свою велич. Позабув сердега на розумну приповідку: «Не хапай ся поперед, будеш атаманом». Бо то у нас часто на се не полягають: генералів повно, але добрим жовніром ніхто не хоче бути. Тому і народна армія іде в розтіч. Так і п. Петрицький, замість забрати ся до праці і придбати собі заслуг і довіря земляків на новій землі, зараз накинув ся на найвиднішого і найбільше заслуженого чоловіка, о. Кизиму, щоби... заняти його місце.

Се є та нещасна особиста політика під покришкою партійности, яка і тут в старім краю нас обезсилює. Але бодай там за морями, серед далекої чужини почуте народної карности повинно відозвати ся сильніше, вирівнати особисті ріжниці і перемочи партійну нетерпимість. В імя сеї народної карности, в якій лежить запорукка нашої сили і слави звертаємо ся до наших заморських братів, щоби сей спір, який вибухнув на стовицях *Gazet-i polsk-oj* — покінчили взаїмним порозумінням і згодою на гаразд бразилійської України, а не на радість наших ворогів дальшим взаїмним обвинюванем та клеветанем.

Чим дальше в лїс, тим більше дров, а чим довший спір, тим більше погани, тим тязше завернути. Дай Боже, щоби вже слїдуюча *Gazeta polska* принесла якусь відрадїйшу вістку обоїлїного порозуміння інтелїгентних Українців в Бразилії.

Н О В И Н К И.

— Календар. Ві в торник: гр.-кат. Мінодори; рим.-кат. Теклі. — В середу: гр.-кат. Теодори преп.; рим.-кат. Герарда.

— **Пам'ятайте, Братя, на місію до Канади!**

— **Легати бл. п. Кардинала Сембратовича.** З фондів записаних бл. п. Кардиналом Сембратовичем для руских бурс львівської архидиєцезії призначили ексекutori тестаменту на засіданню 18. вересня 1902:

1) для рускої Бурси в Тернополі	8.000 К.
2) " " " " Стрию	5.000 "
3) " " " " Бережанах	4.000 "
4) " " " " Бродах	2.000 "
5) " руского Товариства педаг. у Львові на бурсу ім. Кардинала Сембратовича	12.000 "
6) " Тов. «Русляк»	3.000 "
7) " " «Шкільна Поміч»	2.000 "
8) " рускої бурси ремісничої у Львові	2.000 "
9) " бурси дяківської у Львові	1.000 "
10) " Інститута св. Николая	1.000 "
11) " Тов. Руска Захоронка у Львові	1.000 "
12) " рускої бурси в Рогатині	300 "
13) " " " Ходорові	500 "
14) " " " Калуші	500 "

Заравом висказано бажанє, щоби підпомоги, уділювані ученикам, не були уважані за даровизну але за позичку, котру побираючі зобов'язують ся звернути в часі можливо найкоротшим, наколи дійдуть до становиска. — *Др. Стефан Федак.*

— **З Тернополя пишуть нам:** Заповіджений на день 14. с. м. вечерок з танцями а опісля відкликаний задля браку салі, відбуде ся дня 28. с. м., повеже Вповажані Паньство Громниці відступають на ту ціль кілька комнат і салю в своїм помешканю. Дохід з вечерка призначений тепер на будову «Народного Дому». Ціна вступу від особи 2 К, від родини з 4 осіб 6 К. Стрій вечерковий. Початок о год. 8. вечером. Окремих запросин не розсилає ся. О численну участь місцеву і замісцеву інтелїгентцю просить Виділ. *Марія Рїтїйська, Марія Солтисова, Марія Вашкевичева, Емілія Крушельницька.*

— **Личні вісти.** Намісник гр. Півніський повернув до Львова. — Кравчий маршалок гр. Анд. Потоцький виїхав в стрийські гори. — Віцепрезидент намісництва п. Лідь виїхав на відпустку.

— **На стипендїйний фонд ім. митрополита А. Шептицького,** що має заснувати ся в Станиславові і служити для образованя селян на примірних господарів, зібрано з поменших жертв в I. половині 1902. року — дальші складки в квоті 313 К 80 сот.

— **Стан вдовичо сиротинського фонду** по св'ященниках перемискої епархії з кінцем I. півроку 1902 вносив в цінних ефектах 350.920 К і готівкою 15.918 К 71 сот. Готівка була уміщена: На книжочках перемискої щадниці 97 К 61 сот., на двох книжочках тамошного товариства «Віра» 10.538 К 68 сот. і 4.600 К і в відручній касі 682 К 42 сот.

— **Кравці побили ся.** В суботу вечером мали відбути ся в салі «Гвязди» при ул. Францішканській у Львові збори членів Каси кравецких помічників. Предметом нарад мав бути вибір нового виділу та евентуальне розв'язанє товариства. Сейчас по отвореню зборів настала суперечка межі двома противними партіями, так що комісар мусів розв'язати збори. Коли зібрані вийшли на улицю, настала між ними спершу суперечка а опісля прийшло до бійки на палиці, парасолі, кулаки і т. и. Бійка була завзята, бо кількох челядників побито до крови. Раненими заняла тя ратункова стація, а поліція списала з ними протокол.

— **Пригоди на провінції.** В Самборі стрілив до себе в самоубійчїм намірі правник Леопольд Людвик, одинокий син радника двору. Мимо енергїчної помочи лікарської, о яку сам стріляючий благав, не повело ся спасти його від смерти.

В Торчановичах коло Самбора вибухнув дня 9. с. м. огонь в домі Максима Оляча і знищив дві загороди. Шкода виносить понад 1000 К.

Село Калагарівку, гусятинського повіта, навістила оноді страшна повінь і знищила кільканацять stodіл разом зі збіжем. Вижате збіже на полях понесла вода сьвітами.

У вязниці в Золочеві, де сидить еще понад 200 страйкарів, випускали їх оноді по обіді на прохід на подвірє. Гринько Мороз, господар з Милитина старого, жонатий, отець 3 дїтний, сїв на поруче, щоби спустити ся на діл, але стратив рівновагу, упав з I поверха на голову і так її розчерепив, що аж мозок правим ухом витїкає. При тїм зломив собі еще обойчик і руки. Нема для него ніякої надїї.

— **Фінансовий упадок** в Португалії зайшов вже так далеко, що правительство перед кількома роками заставило в банку всі коронні дорожчїности за 25 мільонів франків. Тепер банк жадає викупна заставу і загрозив правительству, що оголосить цілу справу публично. Однак, як видно, скандаль виявив ся без участі банку.

Посмертні [†] оповістки.

— **Др. Іван Пауликов,** старший залїзничий лікар в Сараєві в Босні, син о. крилошанина і пароха Успенської церкви у Львові, упокоїв ся дня 17. с. м. 51. році житя. В. с. п.!

Телеграми.

Бруселя, 22. вересня. Нині привезуть ту зі Спаа моцї пок. королевої. На похорони прийхав король Леопольд і графиня Льонїя.

Льондон, 22. вересня. Daily Telegraph доносить, що в перших днях падолиста цїсар Вільгельм відвідає короля Едварда VII в Сандрігамі.

Познань, 22. вересня. З Ченстохови доносять, що поручникови, який без причини казав стріляти до населеня підчас послїдних розрухів, виточено слїдство.

Париж, 22. вересня. В Альжирі стрілив до себе в самоубійчїм намірі князь Трубецький з Росії і легко ранив ся.

Аделаїде, 22. вересня. В цїлій полудневій Австралії дало ся оноді чути сильне землетрясенє.

Наука, штука, література.

Нові книжки.

Уїльям Шекспір: Король Лїр. Переклад П. А. Куліша, виданий з передмовою і поясненнями д-ра Ів. Франка. Накладом «Українсько-рускої Видавничої Спїлки», Львів 1902. Сторін XVI + 164 вісімки.

Се 44-ий том «Белетристичної Бібліотеки» а рівночасно новий цїнний дарунок для нашої читаючої публіки. Переклад сеї без сумніву найвельчїйшої і для загалу найбільше зрозумілої трагедїї Шекспіра не уступає в нічїм виданим доси перекладам Куліша, одного з найліпших знатоків української мови. Річева передмова д-ра Франка та поясненя мевше ясних місць і зворотів підносять чимало вартість книжки. Для наших молодих письменників, особливо-ж тих, що пробують своїх сил на поли драматичнім, являєсь вона подвійно вартісною. В їх руки віддаєсь новий архитвір безсмертного генія в питомій мові, відтак класичний взорець драматичної літератури. А завдяки «Видавничій Спїлці» мають они сих взірців споре вже число. Поривати ся до драматичної творчости без їх

повного перестудіованя було-б що найменше сьмішним.

Вельми відрадною проявою в діяльности «Видавничої Спїлки» є заведенє серїї «Літературно-Наукової Бібліотеки», в якій протягом розмірно короткого часу видано доси 36 книжочок ріжнородного та все цїкавого змісту. Осє перед нами шість послїдних випусків:

Гомерова Іліяда. Рапсодия В. Переклав *Петро Байда (Нїциньский)*. Сторін 70 шїснацятки. Ціна 35 сот.

Т. Г. Масарик. Идеали гуманности. Переклав Ф. Королевский. Сторін 96 шїснацятки. Ціна 35 сот.

Люкїян із Самосати. Юпітер у клопотах. Гумористичний діялог. З грецкого переклав др. Тадей Мандибур. Сторін 59 шїснацятки. Ціна 35 сот.

М. Костомарів. Письмо до видавця «Колокола» з передмовою М. Драгоманова. Переклав з російского В. Гнатюк. Стр. 37 шїснацятки. Ціна 20 сот.

Микола Гоголь. Вій. Переклав з російского Ф. Королевский. Сторін 91 шїснацятки. Ціна 40 сот.

Ів. Раковський. Вулькани. Стр. 46 шїснацятки. Ціна 20 сот.

Що-до першої книжочки «Гомерова Іліяда, рапсодия В» можна однак виразити здивованє. Пощо її видано? Повний переклад Іліяди та Одисеї вийшов перед кількома роками, таки зпід пера Нїциньского. Понадто маємо переклад «Іліяди» Руданьского. Чи справді поновне виданє другої рапсодїї «Іліяди» було викликанє тепер якоюсь потребою? Позволю собі сумнівати ся. Хто бажає пізнати твір Гомера, сей певно посягне за его цїлість, в якій доперва зможе виробити собі якийсь суд, відкрити ту класичну красу, якою дехто так любує ся. В одній, і то не конче щасливо дїбраній рапсодїї се ему ледви чи удасть ся. Впрочім сам малий формат книжочки протестує найліпше против класичного гексаметру, якого кожний стих треба було переломити, так що книжочка вийшла обємом цїлком непотрібно вдвоє більша, причім сорокатиї вигляд вражає немилу і прямо утрудняє читанє.

Гумористичний діялог «Юпітер у клопотах» міг був також лишитись непереложеним, а принайменше не конче потрібував вїйти до «Літературно-Наукової Бібліотеки». Він може бути для фільолога вельми дотепним, глузованє із старинної мітологїї може видаватись ему незвичайно острою сатирою, та проте для читача XX віка являєть ся він страшно нудким і неінтересним. Се гарно, що редакція старась добути дещо і з літератури старинних часів, так кожний признаєть, що й там можна найти чимало материялу для сучасного загалу далеко цїкавішого та нашому духови часу більше підхожого. Археографічні документи нехай втішають спеціалїстів-фільологів.

Зате книжочкою Масарика «Идеали гуманности» заслужила собі редакція на велику подяку. Се безперечно найцїннійший зі всіх доси виданих випусків «Літ.-Наук. Бібліотеки». З незвичайною яснїстю викладу та глибоким знанєм предмету виказує ческий учений, що ідеал гуманности, людяности є основою всіх змагань нашого часу. Почав ся він від ренесансу та реформації як зовсім новий етичний і соціальний елемент людської думки і побіч християньского став тим жавотворним ферментом, з якого витворила ся вся новїйша філософія, вся новїйша література всіх народів, вся поступова політика. Той ідеал неоднаковий в ріжних часах та у ріжних народів. Англіїці виобразували его доси найбільше всесторонно з філософічного, етичного, соціального та релїгійного огляду. Французи кладуть вагу на політичну сторону, Німці на філософічні та літературні основи. Серед славянських народів мають Росіяне релїгійно соціальний, Поляки національно-політичний, а Чехи культурно просвітний ідеал людскости. Автор переглядає цїлий ряд етичних систем, почавши від соціалїзму, який у своїх найдальших цїлях є одним із численних гуманїтарних рухів, вдаєсь в критичну оцінку всяких противних соціалїзмови, політичних і літературно-артистичних рухів, з усіми можливими вискоками, як субективїзм, індивідуалїзм, его-